

Handläggare:
Katarina Höök, tel 08-508 18 138
Belinda Embjörns Lundberg, tel 08 18 035

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2010-12-16

Lokalförsörjning för förskolan

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens rapport om planerad lokalförsörjning för nämndens förskoleverksamhet.
2. Stadsdelsnämnden inrättar en ny förskola om tre avdelningar på Kvickenstorpsskolan i Centrala Farsta, utökar förskolan Skeppet i Gubbängen med ytterligare tre avdelningar och utökar förskolan Ejdern i Fagersjö med en avdelning.
3. Omedelbar justering.

Ulla Thorslund
Stadsdelsdirektör

Inger Norman
Avdelningschef

Lena Rabe
Avdelningschef

Sammanfattning

Enligt befolkningsprognoser från stadens Utrednings- och statistikkontoret, USK, kommer behovet av förskoleplatser fram till år 2019 att öka i Farsta stadsdelsområde.

Inför 2011 krävs nytillskott av förskolelokaler för att uppfylla barnomsorgsgarantin i första hand i Centrala Farsta, Gubbängen, Tallkrogen och Hökarängen. En ny avdelning öppnas i januari på förskolan Kråkan i Centrala Farsta. Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar att en tre-avdelningsförskola integreras i Kvickenstorpsskolans lokaler, att förskolan Skeppet i Gubbängen utökas med tre avdelningar och att förskolan Ejdern i Fagersjö utökas med en avdelning

Ärendets beredning

Ärendet är berett inom avdelningen för barn och ungdom och avdelningen för planering, strategi och service. De fackliga organisationerna informerades den 3 december.

Bakgrund

Nuläge

Under hösten har en del förskolor haft vakanta platser. De sökande som har erbjudits förskoleplats under hösten har tackat ja i högre grad till dessa jämfört med tidigare.

Stadens Utrednings- och statistikkontoret, USK, prognostiserar att andelen förskolebarn kommer att vara fem procent fler 2011 jämfört med 2010. Drygt 300 barn har garantiplatser i kön till förskolan under perioden januari till juli 2011. Förvaltningen bedömer att det därför finns behov av en utökning med fler förskoleavdelningar.

Förvaltningens erfarenhet är att ovanstående platsberäkningar är mycket osäkra. Flera faktorer påverkar om vårdnadshavare som har anmält sig till förskolekön är aktiva köande, det vill säga att de garanterat kommer att tacka ja till ett erbjudande om plats.

- En del köande lämnar önskemål om plats i flera av Farstas stadsdelar samt gör även intresseanmälningar till enskilt drivna förskolor. Det gör att flera enheter har samma barn på sin kölista och räknar med dem när de planerar för att lösa sin kösituation.
- En del familjer har inte fast adress i stadsdelsområdet. Familjerna hinner ofta flytta innan det blir aktuellt med förskoleplats, alternativt ändras deras inflyttningsplaner.
- Det går inte att beräkna hur stor andel av de köande som tackar nej till erbjuden plats. Det kan variera från att hälften tackar nej till att samtliga tackar ja.
- Det är svårt att beräkna hur många av de nyinflyttade i de nybyggda bostadsbestånden som kommer att efterfråga förskoleplatser.

Förutsättningar

Farsta har totalt 35 kommunala förskolor med sammantaget 118 avdelningar.

	Antal förskolor	Antal avdelningar
Centrala Farsta/Fagersjö	9	25
Hökarängen	6	21
Tallkrogen	4	17
Gubbängen	5	21
Sköndal	7	21
Farsta strand	4	13

Förvaltningen har inga kommunala dagbarnvårdare anställda.

I stadsdelsområdet finns dessutom 21 förskolor som är enskilt drivna och 33 privata dagbarnvårdare. Majoriteten av de enskilt drivna förskolorna har sin verksamhet i Centrala Farsta. Av samtliga enskilt drivna förskolor i Farsta drivs åtta av två olika aktiebolag, två drivs som föräldrakooperativ och ett som personalkooperativ. Endast fyra av dessa förskolor är anslutna till stadens förskolekö. Det medför att eventuellt lediga platser vid de övriga 17 enskilt drivna förskolorna inte syns i systemet.

	Antal förskolor	Antal dagbarnvårdare
Centrala Farsta/Fagersjö	8	10
Hökarängen	2	5
Tallkrogen/Gubbängen	4	6
Sköndal	3	8
Farsta strand	4	4

Fyra av de enskilt drivna förskolorna har antroposofisk inriktning och en erbjuder montessoripedagogik. Förskolor med specialpedagogik attraherar ofta vårdnadshavare från hela stadsdelsområdet, andra delar av Stockholm och även andra kommuner.

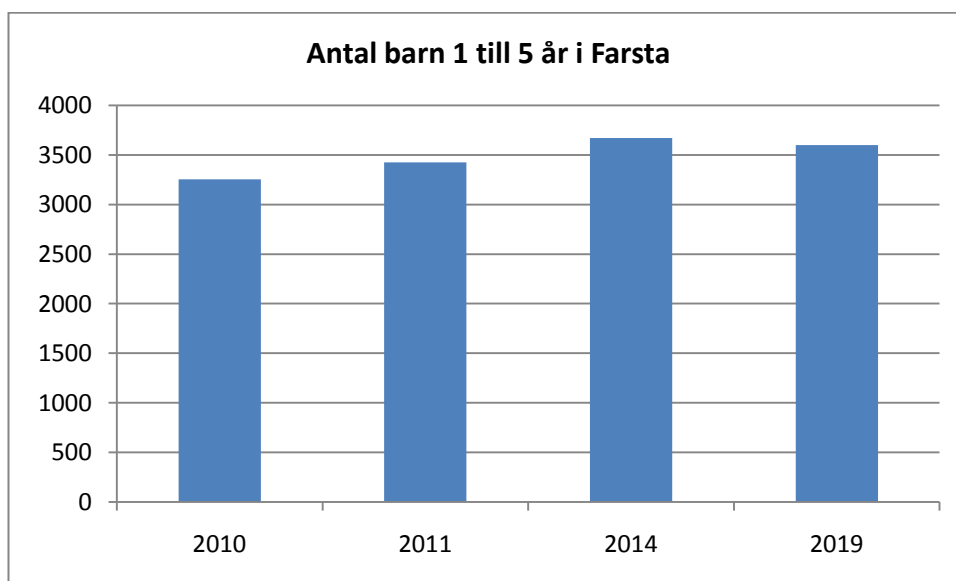
Förvaltningen har under året haft kontinuerlig kontakt med de enskilt drivna förskolorna om platstillgång och liknade. I förekommande fall diskuteras även deras eventuella planer på utökning av antalet platser. Några av de enskilt drivna verksamheterna har haft problem med att fylla sina barngrupper.

Ansvarig för en av de enskilt drivna förskolorna i Hökarängen, Morgondagens förskolor, letar aktivt efter lokaler och önskar utöka sin verksamhet med fyra

avdelningar någonstans i Farsta stadsdelsområde. Förvaltningen har kontinuerlig dialog med verksamhetsansvarig.

Prognos

Farsta stadsdelsområdes barnantal i åldrarna 1 till 5 år förväntas stiga med cirka 13 procent de närmaste åren enligt USK. 2014 beräknas 1-5-åringarna i Farsta vara 3 671 enligt deras prognoser. På längre sikt, 2019, förväntas antalet barn bli fler i Centrala Farsta och Sköndal. Antalet barn som behöver förskoleplats förväntas i ett tioårsperspektiv minska i övriga stadsdelar, främst i Gubbängen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Nedan redovisas område för område hur efterfrågan på förskoleplatser ser ut inför 2011 och förvaltningens förslag på tillskott av förskolelokaler för att klara barnomsorgsgarantin.

Centrala Farsta

I Centrala Farsta efterfrågas drygt 50 platser under våren 2011. En knapp tredjedel av de köande har även lämnat intresseanmälningar för förskoleplats i andra stadsdelar. Antalet barn i åldrarna ett till fem år boende i stadsdelen beräknas öka 2011 med åtta procent jämfört med 2010, vilket motsvarar ytterligare 72 barn.

Vårdnadshavare till femåringar som köar till en plats på förskolan kommer att erbjudas möjlighet att börja i Hästhagsskolans förskoleklass redan till vårterminen som alternativ. Barnen slipper på så sätt byta pedagogisk miljö efter vårterminen.

En avdelning på förskolan Kråkan, Larsbodavägen 40, renoveras för närvarande. Avdelningen om 14 barn öppnas i januari 2011.

Förvaltningen har inventerat olika möjligheter att utöka antalet förskoleplatser i Centrala Farsta. En lösning är att förvaltningen tackar ja till erbjudna lokaler på Kvickenstorpsskolan, vilket är i samklang med fullmäktiges uppdrag att inom staden samutnyttja lokaler. Lokalerna omfattar en del av bottenplanet mot skogen och omfattar cirka 500 kvm. Skolan planerar att flytta vissa förskoleklasser och årskurs 1-3 mellan Hästhagsskolan och Kvickenstorpsskolan.

En sådan lösning skulle möjliggöra en bra övergång till skolan för de barn som sedan kan skrivas in i den planerade förskoleverksamheten. För Kvickenstorpsskolan blir det en vinst att berörda barn och deras föräldrar redan i förskoleåldern känner sig hemma i skolmiljön. En integrerad förskola kommer sannolikt att bidra positivt till skolmiljön.

Iordningsställande av lokalerna omfattar interiör ombyggnad samt bygglov för öppnande av en ny entrédörr till en av avdelningarna. Även en anpassning av mark i direkt anslutning till lokalens entréer behövs, i form av en inhägnad och pedagogisk lekgård för barnen. De äldre barnen kommer att kunna äta i skolmatsalen och skolan kan leverera mat till de yngre i förskolelokalerna. Om beslut fattas nu kan förskoleverksamhet i Kvickenstorpsskolan vara igång till den sista mars 2011.

Det närmaste markområdet runt skolan är grönt och barnvänligt. Förskolan kommer att ingå i Centrala Farsta/Fagersjö förskoleområde, men kommer även sannolikt att locka barnfamiljer från Hökarängen. Det tar cirka tio minuter att gå från Hökarängens tunnelbanestation via Lingvägen till skolan. Avståndet är detsamma från Farsta tunnelbana till skolan.

Ytterligare förtätning av bostäder i området nära skolan är planerad de närmaste åren. På Västboda bollplan har Peab byggt 75 bostadsrätter där inflyttning pågår. På Värmlandsvägen kommer 70 bostadsrättslägenheter att byggas inom kort. På grönområdet mitt emot Kvickenstorpsskolan planeras en byggnation av punkthus om 130 bostadsrättslägenheter, med byggstart 2013.

Ansvariga på utbildningsförvaltningen fick den 24 november en förfrågan om inrättande av en förskola inom Kvickenstorpsskolan. (Se förslag på lokalutnyttjande i bilaga 1.)

Hökarängen

I Hökarängen efterfrågas drygt 60 platser under våren 2011. Antalet barn i åldrarna ett till fem år boende i stadsdelen beräknas öka 2011 med knappt tio procent jämfört med 2010, vilket motsvarar ytterligare 45 barn.

Förvaltningen har inventerat olika möjligheter att utöka antalet förskoleplatser i Hökarängen. Förstahandslösningen är den planerade förskolan på Kvickenstorps-skolan förväntas ta emot barn från Hökarängen.

Hökarängen har förtätats med flera flerfamiljshus några hundra meter från Kvickenstorps-skolan och nya bostäder (50 lägenheter) kommer inom kort att vara inflyttningsklara. Samråd pågår om markanvisning för Peab om 120 lägenheter längs Pepparvägen.

Skulle det under året finna fortsatt behov av ytterligare förskoleplatser i Hökarängen utreds möjligheten att placera paviljonger om tre avdelningar för placering på Lingvägen 188. Där finns det passande mark, en förskola har tidigare varit belägen där, vilket förenklar bygglovsprocessen. Exploateringskontoret planerar en markanvisning för bostäder på marken inom några år. Förvaltningen kommer sannolikt att kunna avtala om att använda marken till förskoleverksamhet fram till dess.

Fagersjö

I Fagersjö efterfrågas knappt 30 platser under våren 2011. Antalet barn i åldrarna ett till fem år boende i stadsdelen beräknas öka 2011 med nio procent jämfört med 2010, vilket motsvarar ytterligare 21 barn. Vårdnadshavare till femåringar som köar till en plats på förskolan kommer att erbjudas möjlighet att börja i Fagersjöskolans förskoleklass redan till vårterminen som alternativ.

Förvaltningen föreslår att förskolan Ejderns paviljong vid Fagersjöskolan på Havsörnstorget utökas med en avdelning på den angränsande parkmarken. Fagersjöskolans rektor är informerad och är positiv till förslaget.

Svenska Bostäder har byggt 78 hyreslägenheter vid Havsörnstorget, med inflyttning under december 2010. Under 2011 kommer 46 hyresrätter att byggas i korsningen Havsörnsvägen/Magelungsvägen.

Gubbängen och Tallkrogen

I Gubbängen och Tallkrogen efterfrågas drygt 60 platser till våren 2011. Några få av dessa barn står även i kö till andra stadsdelars förskolor och en fristående förskola i området. Antalet barn i åldrarna ett till fem år boende i stadsdelarna beräknas öka 2011 med cirka tre procent jämfört med 2010, vilket motsvarar 29 ytterligare barn.

Förvaltningen föreslår att förskoleverksamheten Skeppet, beläget i den så kallade Paviljong 1 vid Gubbängsskolans skolgård i Gubbängen, får ytterligare en paviljong om två eller tre avdelningar i anslutning till den befintliga byggnaden. Befintlig paviljong och mark ägs av Skolfastigheter i Stockholm AB, SISAB. Stadsdelsförvaltningen har förstahandskontrakt på dessa lokaler. Här finns också plats på för en större inhägnad pedagogisk lekgård. Gubbängsskolans rektor är informerad och är positiv till förslaget.

Förskolan Lövlunda på Getfotsvägen 54 i Gubbängen måste renoveras på grund av fuktproblem i husgrunden. Förskolan är byggd på så kallade ”platta på mark”. Förskolan har problem i så stor omfattning att SISAB efter utredning har beslutat att åtgärda dessa under 2011. Saneringen är genomgripande och innebär att verksamhet inte kan bedrivas på de ytor där man arbetar med saneringen. Skadorna åtgärdas genom att så kallade ventilerade golv installeras samt allt skadat material byts ut, till exempel delar av väggar. Erfarenheten visar att saneringsarbetet tar cirka sex månader per hus.

För att klara renoveringen av båda husen vid Lövlunda förskola med start vår/sommar 2011 diskuterar förvaltningen med SISAB möjligheten att placera en avdelningspaviljong på förskolegården. Den andra avdelningen föreslås evakueras till den paviljong som planeras i anslutning till förskolan Skeppet, Gubbängsskolan. En sådan lösning skulle göra det möjligt att behålla en bra lekmiljö på Lövlunda förskolas gård. Renoveringen genomförs med ett hus i taget och varje hus rymmer två avdelningar.

Sköndal

I Sköndal efterfrågas cirka 29 platser under våren 2011. Antalet barn i åldrarna ett till fem år boende i stadsdelen beräknas inte öka 2011 jämfört med 2010.

Förvaltningen har inventerat olika möjligheter att utöka antalet förskoleplatser i Sköndal. Förvaltningen bedömer att det relativt stora antalet enskilt drivna förskoleverksamheter i Sköndal sannolikt kan täcka de platssökandes behov.

I området Lilla Sköndal kommer 500 bostäder (flerfamiljshus, radhus och småhus) i en första etapp att byggas under åren 2011. En förskola om fem avdelningar är inplanerad. När etapp 2 genomförs finns det planer på ytterligare en förskola. Drott och HSB planerar en kompletteringsbebyggelse om 200 lägenheter på privat mark utmed Sköndalsvägen. Planarbetet för projektet är klart.

Farsta strand

I Farsta strand efterfrågas cirka 43 platser under våren 2011. En knapp tredjedel av de köande har även lämnat intresseanmälningar för förskoleplats i Centrala Farsta. Antalet barn i åldrarna ett till fem år boende i stadsdelen beräknas inte öka 2011 i jämfört med 2010. Vårdnadshavare till femåringar som köar till en plats på förskolan kommer att erbjudas möjlighet att börja i Magelugnsskolans förskoleklass redan till vårterminen som ett alternativ.

Förvaltningen har inventerat olika möjligheter att utöka antalet förskoleplatser i Farsta strand. Stadsdelen har flera enskilt drivna förskoleverksamheter som sannolikt kommer att ta emot en del av de köande barnen. Förvaltningen har tittat på lediga affärslokaler i ett före detta centrumhus vid torget på Brunskogsbacken. Lokalerna omfattar totalt ca 575 kvm, vilket kan rymma en tre-avdelningsförskola. Det finns intilliggande mark att anlägga en lekgård på. Familjebostäder är fastighetsägare även i omgivande fastigheter och ansvarig förvaltare återkommer inom kort med besked om hur man ställer sig till en förskola i området.

Slutsatser

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens rapport om planerad lokalförsörjning för nämndens förskoleverksamhet. Stadsdelsnämnden föreslås vidare godkänna förvaltningens förslag om att starta en ny förskola med tre avdelningar i Kvickenstorpsskolans lokaler, utöka förskolan Skeppet i Gubbängen med ytterligare tre avdelningar och utöka förskolan Ejdern i Fagersjö med en avdelning.

Bilaga

Planritning förskola Kvickenstorpsskolan